

Zarządzenie nr 110/R/26
Rektora Uniwersytetu Gdańskiego
z dnia 28 września 2026 roku

w sprawie rekomendacji dotyczących wykorzystywania narzędzi sztucznej inteligencji
w pracy naukowej

Na podstawie art. 23 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1571 ze zm.) oraz § 34 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 Statutu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 13 czerwca 2019 r. (ze zm.) – zarządza się, co następuje:

§ 1. Cel zarządzenia

Zarządzenie ustanawia rekomendacje mające zapewnić odpowiedzialne i przejrzyste korzystanie z narzędzi sztucznej inteligencji (AI), w szczególności generatywnej AI, w działalności naukowej prowadzonej w Uniwersytecie Gdańskim

§ 2. Zasady ogólne wykorzystania AI

1. Niniejsze rekomendacje mają wspierać wysokie standardy rzetelności naukowej, przejrzystości oraz zgodności z regulacjami europejskimi, krajowymi, a także z politykami wydawnictw naukowych oraz instytucji finansujących badania.
2. Wykorzystanie narzędzi sztucznej inteligencji w działalności naukowej powinno opierać się na następujących zasadach:
 - 1) odpowiedzialności badacza oraz jego nadzoru nad wykorzystaniem narzędzi AI;
 - 2) rzetelności naukowej i odpowiedzialności badacza;
 - 3) bezpieczeństwie danych i poszanowaniu prywatności;
 - 4) przejrzystości wykorzystania AI;
 - 5) minimalizacji ryzyka uprzedzeń i błędów systemowych AI.

§ 3. Zasada odpowiedzialności naukowej

1. Badacz ponosi pełną odpowiedzialność za całą treść publikacji, raportu, wniosku grantowego lub innego rezultatu badań czy czynności organizacyjnych związanych z badaniami, niezależnie od wykorzystania narzędzi AI.
2. Badacz jest zobowiązany do uwzględnienia ograniczeń narzędzi AI, w szczególności ryzyka generowania nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd treści (tzw. halucynacji AI) oraz potencjalnych uprzedzeń wynikających z danych treningowych modeli.
3. Narzędzia AI nie mogą być uznawane za współautorów publikacji naukowych.
4. Autorzy są zobowiązani do weryfikacji poprawności merytorycznej, źródeł oraz wniosków wygenerowanych przy użyciu AI.

§ 4. Zasada transparentności

1. Autorzy ujawniają wykorzystanie narzędzi AI w zakresie, w jakim może ono mieć istotne znaczenie dla interpretacji wyników, autorstwa lub procesu powstawania pracy. Obowiązek ten jest niezależny od wymagań czasopism, wydawców lub podmiotów finansujących badania.
2. Informacja o użyciu AI może obejmować w szczególności:
 - 1) redakcję językową;
 - 2) pomoc w strukturze tekstu;
 - 3) generowanie lub optymalizację kodu;

- 4) wsparcie w analizie danych.
3. Przykładowe oświadczenia dotyczące wykorzystania narzędzi AI, które mogą zostać zamieszczone w publikacjach:

The authors used ChatGPT (OpenAI) to assist in language editing of the manuscript. The authors reviewed and edited the output and take full responsibility for the content of the publication.

Autorzy wykorzystali ChatGPT (OpenAI) do wsparcia redakcji językowej manuskryptu. Autorzy dokonali przeglądu i edycji wygenerowanych treści oraz ponoszą pełną odpowiedzialność za zawartość publikacji.

AI-assisted tools were used in the analysis of large datasets. The results were validated through independent methods and manual inspection of a subset of the data.

Narzędzia wspomagane AI wykorzystano w analizie dużych zbiorów danych. Wyniki zostały zweryfikowane przy użyciu niezależnych metod oraz poprzez ręczną kontrolę wybranej części danych.

AI-assisted tools were used to support the development of code. All generated code was reviewed, tested, and validated by the authors.

Narzędzia wspomagane AI wykorzystano do wsparcia tworzenia kodu. Cały wygenerowany kod został poddany przeglądowi, przetestowany i zweryfikowany przez autorów.

§ 5. Zgodność z wymaganiami wydawniczymi i grantowymi

1. Przed wykorzystaniem narzędzi AI badacze powinni zapoznać się z aktualnymi wytycznymi:
 - 1) czasopisma lub wydawnictwa naukowego;
 - 2) organizatora konferencji;
 - 3) instytucji finansującej badania lub programu grantowego.
2. W przypadku rozbieżności między niniejszymi rekomendacjami a wymaganiami instytucji zewnętrznych należy przyjąć podejście bardziej restrykcyjne.

§ 6. Ochrona danych i własności intelektualnej

1. Nie należy wprowadzać do publicznych systemów AI:
 - 1) danych poufnych lub objętych tajemnicą badawczą;
 - 2) danych osobowych;
 - 3) nieopublikowanych wyników badań, jeżeli może to naruszać zobowiązania umowne lub prawa własności intelektualnej.
2. Badacze powinni uwzględniać ograniczenia licencyjne oraz kwestie praw autorskich dotyczące danych i materiałów wykorzystywanych przez AI.

§ 7. Dopuszczalne wykorzystanie AI w pracy naukowej

1. Do dopuszczalnych zastosowań AI w działalności naukowej można zaliczyć w szczególności:
 - 1) wsparcie w redakcji językowej tekstu naukowego (np. poprawa stylu, gramatyki lub przejrzystości wypowiedzi);
 - 2) pomoc w organizacji struktury tekstu lub streszczeniach materiałów;
 - 3) generowanie lub optymalizację kodu komputerowego używanego w badaniach;
 - 4) wsparcie w analizie dużych zbiorów danych lub eksploracji danych;
 - 5) pomoc w przeglądzie literatury lub identyfikacji potencjalnych kierunków badań.
2. Wykorzystanie narzędzi AI do generowania kluczowych elementów wkładu naukowego (np. interpretacji wyników, formułowania wniosków) wymaga szczególnej ostrożności i pełnej kontroli badacza.

§ 8. Niedopuszczalne wykorzystanie AI w pracy naukowej

Za niedopuszczalne uznaje się używanie AI w sposób naruszający zasady etyki badań, rzetelności naukowej lub prawa autorskiego, w szczególności:

- 1) generowanie danych badawczych, wyników lub analiz bez ich rzeczywistego przeprowadzenia;
- 2) tworzenie fikcyjnych lub nieistniejących źródeł bibliograficznych;
- 3) wykorzystywanie AI do ukrytego parafrazowania lub przepisywania cudzych prac bez właściwego cytowania;
- 4) przedstawianie treści wygenerowanych przez AI jako w pełni oryginalnej pracy badacza bez weryfikacji.

§ 9. Rozwój kompetencji i dobrych praktyk

1. Uniwersytet dąży do rozwoju spójnego systemu zarządzania wykorzystaniem AI w działalności naukowej, uwzględniającego międzynarodowe standardy, w tym podejście systemowe do zarządzania AI.
2. Uniwersytet wspiera rozwój kompetencji w zakresie odpowiedzialnego wykorzystania AI poprzez:
 - 1) organizowanie szkoleń dla pracowników i doktorantów;
 - 2) rozwój oraz upowszechnianie dobrych praktyk w poszczególnych dyscyplinach naukowych;
 - 3) promowanie transparentności i etyki w wykorzystaniu nowych technologii w badaniach.
3. Uniwersytet rekomenduje ponadto zaznajomienie się z opracowaniem „Living guidelines on the responsible use of generative AI in research” dostępnym pod adresem: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/document/download/2b6cf7e5-36ac-41cb-aab5-0d32050143dc_en?filename=ec_rtd_ai-guidelines.pdf

§ 10. Wytyczne i standardy wykonawcze

1. Szczegółowe zasady i rozwiązania wspierające stosowanie niniejszego zarządzenia mogą być określone w wytycznych, standardach, rekomendacjach oraz innych materiałach pomocniczych, o ile nie pozostają w sprzeczności z niniejszym zarządzeniem ani innymi obowiązującymi przepisami.
2. Nadzór nad stosowaniem postanowień niniejszego zarządzenia sprawuje prorektor właściwy ds. nauki.

§ 11.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 2026 roku.

Rektor

Uniwersytetu Gdańskiego

prof. dr hab. Piotr Stepnowski, czł. koresp. PAN
/-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/